

Tendence zpomalování růstu domácí ekonomiky pokračuje

Česká ekonomika dále ubrala na tempu. Podle předběžného odhadu **vzrostl hrubý domácí produkt ve 3. čtvrtletí 2018 meziročně o 2,3 %**, což ve srovnání s 2. čtvrtletím bylo o 0,1 p. b. méně. Proti předchozímu kvartálu vzrostl výkon ekonomiky ve 3. čtvrtletí o 0,4 %, tj. o 0,3 p. b. pomalejším tempem než ve 2. čtvrtletí.

Predběžný odhad neuvádí podrobnější data o struktuře HDP. Podle našich poznatků **by se měl růst nadále opírat o domácí poptávku**, přičemž **vyšší spotřebu** spojujeme s růstem zaměstnanosti, mezd a optimistickou náladou spotřebitelů. Aktuální statistika uvádí, že tržby maloobchodu v září reálně meziročně vzrostly o 1,4 % a za celé 3. čtvrtletí 2018 o 3,7 %. Tyto údaje svědčí o stabilním růstu spotřeby, jejíž tempo však postupně zpomaluje. **K vyšší výkonosti ekonomiky by měly přispět také investice**. U soukromých investic předpokládáme, že byly stimulovány napjatostí ve výrobních kapacitách a snahou firem obstát v konkurenci zvyšováním produktivity práce za využití moderních technologií. Ve vládním sektoru se ve 2. čtvrtletí zrychlil náběh investic spolufinancovaných evropskými fondy a ve zbytku roku očekáváme pokračování tohoto trendu. Pokud jde o **vnější prostředí**, je pravděpodobné, že se rostoucí nejistoty negativně promítly do salda zahraničního obchodu.

V průměru za 1. - 3. čtvrtletí 2018 se výkonnost ekonomiky zvýšila o 2,9 %. Ve 4. čtvrtletí předpokládáme růst zhruba na úrovni 3. čtvrtletí, což indikuje, že **v celoročním výsledku se jeho tempo bude pohybovat pod 3 %**. Také průzkumy mezi nákupními manažery přinášejí střízlivější očekávání. Index nákupních manažerů PMI v říjnu klesl na 52,5 ze zářijových 53,4 a dostal se tak na téměř dvouleté minimum. Na vině je nedostatek pracovníků a zpříšňující se měnové podmínky, ale i nižší exportní objednávky, které pramení z neočekávaně slabých čísel přicházejících z eurozóny a rostoucí nejistoty z protekcionistických opatření a "tvrdého" Brexitu. Pravidelné čtvrtletní šetření v průmyslu v říjnu ukázalo, že se využití výrobních kapacit podniků v mezičtvrtletním srovnání mírně snížilo a dosáhlo 85,7 %. Podnikatelé odhadují zajištění práce zakázkami na 8,4 měsíce, což je o něco méně než v předchozím čtvrtletí.

O zpomalování růstu tuzemské ekonomiky a o ne příliš optimistický vyhlídkách, včetně vnějšího prostředí, pojednávají i krátké zprávy na následujících stránkách týdeníku (např. ČNB zhoršila odhad růstu ekonomiky pro letošní i příští rok, Prodej automobilů v EU klesl o 7 %, Až šest procent HDP může ztratit Londýn brexitem bez dohody).

Hrubý domácí produkt (ve stálých cenách, očištěný o cenové, sezónní a kalendářní vlivy, změna v %)

	2017				2018		
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	1. Q	2. Q	3. Q
meziročně	2,9	4,9	5,1	5,0	4,1	2,4	2,3
proti předchozímu čtvrtletí	1,3	2,3	0,5	0,7	0,5	0,7	0,4

Pramen: ČSÚ

Zdroj: ČSÚ

Makroekonomická situace v ČR

Základní ukazatele - poslední údaje

HDP (y/y, %)	3. Q 2018	2,3	Průmyslová produkce (y/y, % ze s.c.)	9/2018	-0,9
Míra inflace (y/y, %)	10/2018	2,2	Stavební produkce (y/y, % z s.c.)	9/2018	12,4
Obecná míra nezaměstnanosti* (v %)	9/2018	2,2	Maloobchod vč. poh. hmot (y/y, % ze s.c.)	9/2018	1,4
Průměrná mzda nom. / reál. (y/y, %)	2. Q 2018	8,6/6,2	Vývoz / dovoz zboží ** (y/y, %, z b.c.)	9/2018	1,0/2,1

* podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle ve věku 15-64 let

Zdroj: ČSÚ, listopad 2018

** přeshraniční pojetí

Z DOMOVA

ČNB zhoršila odhad růstu ekonomiky pro letošní i příští rok

Česká národní banka v nové prognóze zhoršila odhad růstu české ekonomiky v letošním roce na 3,1 % a pro příští rok na 3,3 %. Na tiskové konferenci po jednání bankovní rady to uvedl guvernér Jiří Rusnok. V předchozí srpnové prognóze centrální banka počítala letos s růstem ekonomiky o 3,2 % a příští rok o 3,4 %. "Celkový příběh ekonomiky se v nové prognóze v zásadě nemění. Nejvýznamnější změnou je pozdější posilování kurzu koruny," uvedl Rusnok. Banka v nové prognóze očekává, že průměrný kurz koruny letos bude 25,60 Kč/EUR a příští rok posílí na průměrných 24,70 korun za euro. K inflaci guvernér Rusnok uvedl: „Celkové inflační tlaky v tuzemské ekonomice zůstávají silné, kvůli výrazné mzdové dynamice. Obnovilo se také proinflační působení dovozních cen, kde se promítá oslabený kurz koruny.“ Rizika pro odhadovaný vývoj jsou podle guvernéra mírně proinflační, tedy ve prospěch růstu cen.

Zdroj: www.e15.cz

Přijdou roboti? Firmy nemohou sehnat pracovníky, omezují investice a sází na automatizaci

Už neplatí, že lidé bez práce čekají na volné místo. Firmy čekají na ochotného pracovníka. Úřad práce ve čtvrtce zveřejnil údaje, podle kterých nyní na jednoho zájemce o práci připadá 1,5 volného pracovního místa. Více to nikdy nebylo. V Česku je přes 300 tisíc neobsazených pozic. Situace už má v Česku jasné důsledky. Prvním je rychlý růst mezd. Druhým dopadem jsou ale omezené možnosti růstu firem. Ty jednoduše nemají dost lidí pro svůj další rozvoj. Řada z firem si podstatně zvýšení mezd nemůže nákladově dovolit, a tak se začínají připravovat na to, že se bez zaměstnanců budou muset obejít. Výrobu přesouvají jinde, přestávají přijímat nové zakázky a omezují produkci. Stále více také začínají investovat do automatizace a robotizace. Nejhorší je situace ve výrobě a logistice (hlavně nyní před Vánoci).

Dle průzkumu Evropské investiční banky téměř všechny české firmy s více než 400 zaměstnanci pociťují nedostatek lidí, a proto usilují o zefektivňování výroby a přistupují k investicím do automatizace. Podle studie poradenské společnosti PwC jsou čeští zaměstnanci automatizací jedni z nejvíce ohrožených na světě. Nahradit stroji půjde zhruba 40 % pracovních míst. Dopady mají být znát už za deset let. Rychlý růst mezd a nízká nezaměstnanost investice do těchto technologií urychlují.

Zdroj: www.lidovky.cz

ZE ZAHRANIČÍ

Prodej automobilů v EU klesl o sedm procent

Počet registrací nových osobních aut v Evropské unii v říjnu pokračoval v poklesu, i když jeho tempo ve srovnání se zářím zpomalilo. Hlavním důvodem je zavedení nových emisních testů od září, které způsobilo prudký růst prodeje aut v letních měsících. Celkem se prodej aut v říjnu snížil o 7,3 % na 1,08 milionu. Od počátku roku však prodej roste. Vyplyvá to z údajů, které zveřejnilo Evropské sdružení výrobců automobilů. Poptávka po nových autech minulý měsíc klesla ve většině zemí EU, včetně pěti největších. V Německu a Itálii klesla o 7,4 %, ve Španělsku o 6,6 %, ve Francii a Británii byl pokles mírnější. Očekávat zlepšení, podle analytiků, v budoucnu příliš nemůžeme. Od ledna do října prodej aut stoupl o 1,6 % na 13,04 milionu. Od 1. září se v EU mohou prodávat pouze auta, která prošla novou metodikou měření emisí a spotřeby automobilů WLTP.

Zdroj: www.e15.cz

Až šest procent HDP může ztratit Londýn brexitem bez dohody, uvádí MMF

Odchod z Evropské unie bez dosažení přechodné obchodní dohody by Británii ve srovnání se setrváním v EU připravil o zhruba šest procent hrubého domácího produktu, tedy o přibližně čtyřletý hospodářský růst. Předpověděl to ve středě Mezinárodní měnový fond (MMF). Fond ve své zprávě poukázal na důležitost včasné dohody s EU, která by poskytla firmám i zaměstnancům čas na přizpůsobení se novým vztahům mezi Británií a zbytkem unie.

Přechodná obchodní dohoda by podle MMF hospodářskou újmu způsobenou Británií brexitem snížila zhruba na polovinu.

O dopadech brexitu na ČR (i Polsko a Maďarsko) píše i studie ING, která mimo negativních dopadů na automobilový a textilní průmysl, na zemědělství zmiňuje i to, že odchodem Spojeného království z EU, dojde k poklesu průměrnému HDP EU, a tudíž k relativnímu nárůstu českého HDP, což způsobí pokles objemu peněz plynoucích z EU do České republiky.

Zdroj: www.lidovky.cz

Těžba ropy v Rusku v říjnu vystoupila na třicetileté maximum, Saúdské Arábie naopak uvažuje o snížení těžby

Těžba ropy v Rusku se v říjnu zvýšila na 11,41 milionu barelů denně, což je maximum za 30 let. K růstu přispěly hlavně velké ropné firmy, jako je Rosněft a Lukoil. Vyplyvá to z údajů, které zveřejnilo ruské ministerstvo energetiky. Ruská těžba je tedy nad výchozí hranici pro dohodu o omezení těžby, kterou

státy Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC) spolu s Ruskem a dalšími producenty prováděly od ledna 2017. Letos v červnu se signatáři dohodli na zmírnění těžebních restrikcí. OPEC v září zvýšila těžbu na nejvyšší úroveň v letošním roce, avšak růst byl pouze nízký kvůli poklesu těžby v Íránu, který zmírnil pozitivní vliv růstu produkce v Libyi, Saúdské Arábii a Angole.

Saúdské Arábie naopak uvažuje o snížení dodávek ropy zhruba o 0,5 procenta. Země letos kvůli tlaku amerického prezidenta Donalda Trumpa a dalších spotřebitelů ropy zvýšila těžbu asi o jeden milion barelů denně, aby pomohla vyrovnat nižší dodávky z Íránu kvůli obnovení sankcí vůči Teheránu ze strany USA. Někteří klienti Íránu však získali výjimku a mohou v Íránu dál ropu nakupovat.

Technická analýza naznačuje, že OPEC a jeho spojenci budou muset příští rok snížit těžbu proti říjnu asi o jeden milion barelů denně.

Zdroj: www.e15.cz

Autonomní drony obnovují korálové útesy

Drancované oceány již po desetiletí trpí nadměrným rybolovem, plasty či klimatickými změnami. Důkazem toho je i úbytek korálových útesů. Hlavním nástrojem, jak obnovit krásy zpustošených korálových útesů má být podvodní autonomní dron RangerBot. V současné době dron monitoruje kvalitu vody, hledá známky bělení korálů a rozpoznává znečištění. RangerBot rovněž slouží i jako profesionální zabíječ hvězdice trnová koruna, která je zodpovědná až za 40 % všech ztrát nových korálů.

Třináctikilový RangerBot z dílny Queenslandské univerzity vydrží pod vodou na jedno nabití až 8 hodin. Díky technologii počítačového vidění vyhledá a identifikuje predátora a poté mu do těla vpíchne ocet či žlučové soli. Hvězdice do 48 hodin zemře. Tým šesti dronů by měl zvládnout zkontrolovat celý Velký bariérový útes čtrnáctkrát během jednoho roku.

Zdroj: www.6dhub.cz

První kolo z titanu vyrobené 3D tiskem

Zatím jde o prototyp složený ze šesti částí, v budoucnu se ale podobná kola mohou „tisknout“ i jednodílná. Vyrobená jsou technikou Electron Beam Melting, kdy paprsek elektronů taví titanový prášek a po vrstvách ho spojuje do jednoho dílu. Výsledný produkt si vyžádal hodně precizního opracování, ale nepotřeboval žádný další povrchový povlak, protože titan nepodléhá korozi. Z karbonu je nakonec samotný ráfek, k němuž je titanová střední část disku připevněna titanovými šrouby.

Zdroj: www.garaz.cz

Evropská ekonomika zvolnila ve 3. čtvrtletí tempo růstu

Podle předběžného odhadu Eurostatu ekonomika EU ve 3. čtvrtletí zpomalila meziroční růst na 1,9 % (z 2,1 % ve 2. čtvrtletí) a mezičtvrtletní na 0,3 % (z 0,5 %). Na tomto výsledku se nejvýrazněji podepsal vývoj v Německu, které ubralo na meziročních 1,2 %, a v mezičtvrtletním srovnání dokonce kleslo o 0,2 %. Automobilový průmysl zde naráží na poměrně nasycenou poptávku a také odbyt na zahraničních trzích pod vlivem rostoucích nejistot slábne. Ze zatím neúplných údajů Eurostatu vyplývá, že ve 3. čtvrtletí rostlo meziročně nejrychleji Polsko (5,7 %), následované Lotyšskem (5,5 %) a Maďarskem (5 %).

Zdroj: Eurostat, MPO

Evropský průmysl zpomaluje, automobilový značně klesá

Ve středu (14. 11.) Eurostat zveřejnil data o průmyslové produkci za září a tím zkompletoval údaje za 3. čtvrtletí. Za září vykázala EU i eurozóna meziroční růst (kalendářně očištěné údaje) o 1,1 %, respektive o 0,9 %. Německo, které je pro nás (v důsledku provázanosti ekonomik) nejdůležitější, pak rostlo jen o 0,3 %. Pokud se podíváme na data za 3. čtvrtletí, což má vyšší vypovídací hodnotu, tak EU i eurozóna taktéž vykázaly meziroční růst, a sice o 1,2 %, respektive o 0,8 %. Velké ekonomiky pak rostly následovně: Německo (0,5 %), Spojené království (0,6 %), Francie (0,6 %) a Itálie (-0,3 %). Nejvyšší růst pak vykázaly Polsko a Irsko, naopak nejvíce poklesly Malta, Nizozemí a Chorvatsko.

Neméně důležitou informací je vývoj v automobilovém sektoru. Bohužel, tady jsou zprávy značně nepříznivé. V EU automobilový průmysl poklesl o 3,6 %, v eurozóně o 5,6 % a v Německu dokonce o 7,7 %. Vzhledem k tomu, že řada českých firem dodává do evropských/německých automobilek své výrobky, tak se dá předpokládat, že se tento pokles projeví ve většině českých průmyslových odvětvích, jež jsou v pozici dodavatelů vůči evropským/německým automobilkám.

Zdroj: Eurostat, MPO

Výsledky šetření SP ČR a ČNB za 3. čtvrtletí 2018

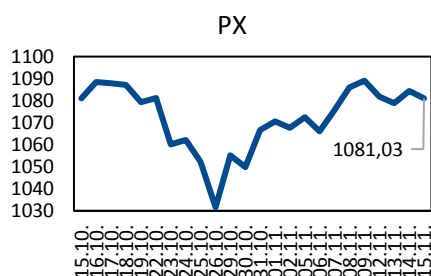
Dle šetření mezi 148 podniky za 3. čtvrtletí letošního roku, které zpracovává Svaz průmyslu a dopravy České republiky společně s ČNB, bude ekonomika ČR nadále v růstu, byť se tento růst postupně snižuje a snižovat bude. K hlavním závěrům šetření lze říci, že hodnocení domácí i zahraniční poptávky, včetně očekávaných zakázek, vykazuje mírně pozitivní až stabilní předpovědi. Nepředpokládáme pro nejbližší měsíce změnu trendu či výrazný zvrat, ale pokračující snižování dosud relativně vysokého tempa růstu. K tomu již dochází a ekonomika roste pomaleji.

Významným negativním faktorem, který vychází i z předešlého vysokého ekonomického růstu, je růst ceny řady vstupů. Očekáván je další růst mzdových nákladů, což se pojí s nedostatkem pracovní síly, růst cen energií, materiálů a surovin a řady personálně náročných služeb. Tyto překážky podnikatelé pociťují stále intenzivněji a jsou bariérou nejen dalšího růstu, ale také udržení stávajícího výkonu ekonomiky. Narůstají ovšem i další rizikové faktory – od silícího protekcionismu, přes Brexit po regulační zásahy.

Dále lze uvést, že i přes postupné navyšování úrokových sazeb zůstává dostupnost úvěrů pro podnikatele standardní či velmi dobrá. Z šetření dále vyplývá, že typické je využívání eura v tuzemských transakcích, které se již delší dobu pohybuje kolem úrovně 20 %.

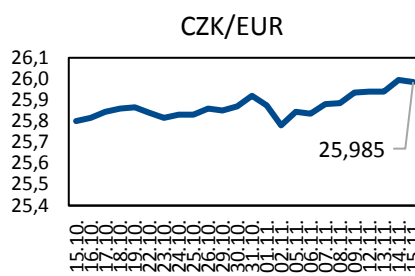
Zdroj: www.spcr.cz

Vývoj indexu PX

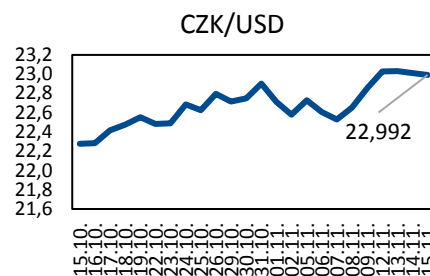

Zdroj: BCPP

Vývoj měnových kurzů

Zdroj: ČNB

Zdroj: ČNB

UDÁLOSTI V TÝDNU od 19. do 23. listopadu 2018

PONDĚLÍ	
ÚTERÝ	
STŘEDA	<i>Eurostat: Produkce ve stavebnictví v EU a eurozóně (září 2018)</i>
ČTVRTEK	
PÁTEK	

Informační zdroje Týdeníku: ČSÚ, ČNB, E 15, Hospodářské noviny, internet, podniky a podnikové svazy.